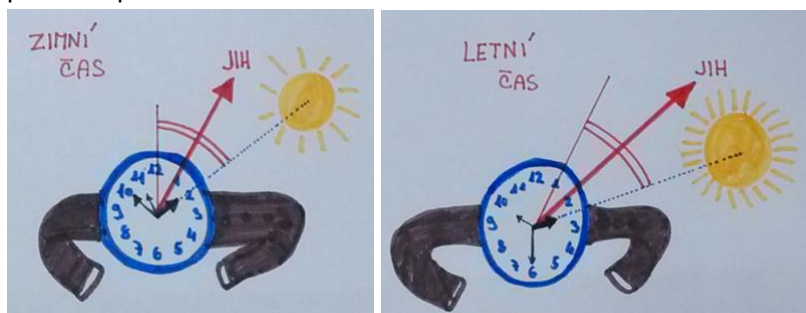

Orientace bez mapy, určení severu

V přírodě se můžeme orientovat pomocí mapy, buzoly nebo azimutu. Správný zálesák se však umí v přírodě orientovat i tehdy, nemá-li u sebe buzolu ani kompas. K tomu nám napomáhají různé přírodní jevy a úkazy

Určení severu podle Slunce a hodinek

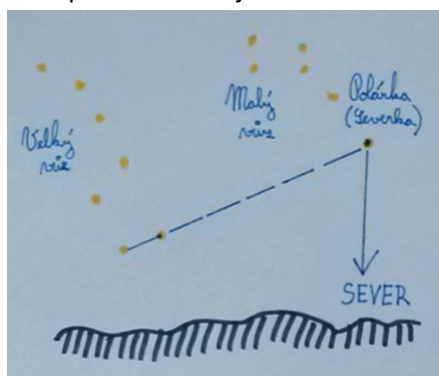
Hodinky natočíme tak, aby malá ručička ukazovala na Slunce (Pozor, nehýbeme s ručičkami!). Úhel mezi malou ručičkou a dvanáctkou rozpůlíme a tato osa nám ukazuje na jih. Pouze musíme dát pozor na letní čas, protože podle středoevropského času (a ten je pro určení rozhodující) je o hodinu více – proto rozpůlíme úhel mezi malou ručičkou a číslicí 1.

Určení severu podle Slunce je méně přesná metoda. Použijeme ji např. tehdy, máme-li hodinky digitální nebo víme-li čas jen přibližně. Platí, že Slunce je v 6 hodin na východě, v 9 hodin na jihovýchodě, ve 12 hodin na jihu, v 15 hodin na jihozápadě a v 18 hodin na západě. Slunečnice otáčí svůj květ stále za Sluncem, a to i tehdy, když není Slunce vidět (toho se dá také využít, pokud je zataženo).

Určení severu podle hvězd

Na obloze si najdeme Polárku (Severku), která je na severu. Najdeme ji, když pětkrát prodloužíme vzdálenost zadních kol Velkého vozu. Venuše je při východu Slunce na východě a při západu Slunce na západě. Také se jí říká Jitřenka nebo Večernice. Je to nejjasnější hvězda na obloze.

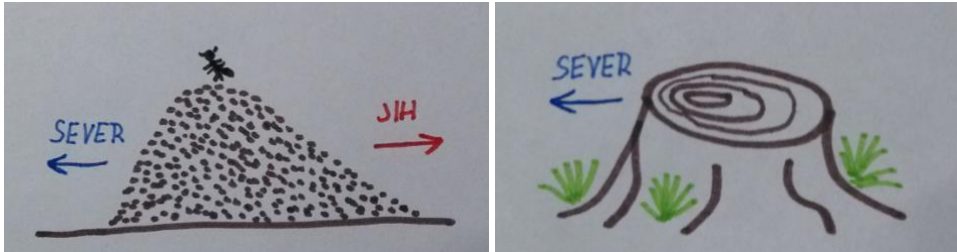

Podle stromů

Podle lišejníků na osaměle stojících stromech se orientujeme tak, že tyto lišejníky rostou na severozápadě. Osaměle stojící stromy mají na severozápadě i hrubší kůru a jejich koruny jsou nakloněny na jihovýchod. To vše je dáno tím, že u nás převažují severozápadní větry. Ze severozápadní strany jsou tedy stromy chráněny lišejníky a mají rozpraskanou kůru a na opačnou

stranu mají vlivem větrů skloněnu korunu. Z toho samého důvodu se střechy horských chalup dělají na severozápadě až k zemi.

Sever můžeme také poznat podle pařezů a mravenišť. Pařezy mají na severu hustší léta a mraveniště mají směrem k severu strmější svah (zatím co k jihu, kde je tepleji, jsou pozvolná). Oba tyto způsoby ale platí, pouze pokud není pařez nebo mraveniště na kraji lesa. Je to proto, že tyto úkazy vznikají rozdílem teplot (ze severu fouká studený vítr) a v případě, že jsou na kraji lesa, je les kryje a „je jim tepleji“ směrem k lesu.

Další způsoby

V zimě se můžeme orientovat podle toho, že na jižních svazích taje sníh dřív. Orientace je možná i podle kostelů, které mají oltář na východ a podle včelínů, které jsou otočeny vchodem k jihu.

